

שלום – הבת והבן...

כי תבואי לקראתי
אל תסובי עינייך מנגדי!
פנייך, הבת, האירי לי
וברכיני לשלום, יקירתי.

- אשר לכם, הבת והבן
מיטב הרון
יפי החזון,
מאז היותכם... כגדי
ועד היום –
הסבירו פניכם נגדי
וברכוני לשלום.

@@

אל תסבו עיניכם פני
וב'שלומי' – אברככם אני:
שלמים היו בנינו,
בנה איתנו ביתנו.
איתנו הנוף, הלם,
שפץ הבית הקן,
תנוהו ברכתכם שלום –
הבת והבן!

זאב לבני

עלון מס' 1515 – 20/7/18

פתיח

עברנו שבועיים בכלל לא פשוטים. סידרת רעשי אדמה סמויים וגלויים יותר, שהמחישו לנו שאנו חיים על קו השבר הסורי אפריקני. פעם הסבירו שלי ש-יקו שברי עשוי לוחות ענק טקטוניים הלוחצים בכוחות מנוגדים, כמו צמד טיטאנים, וכאשר מופר האיזון בין הלוחות חלקנו חשים זאת. יש שיחשו את ראשם סחרחר, יש שלא יבינו מדוע האהיל או המאורר נע כך לפתע באופן בלתי נשלט. ויש שלא יחשו דבר. 'מומחים' אמרו השבוע שרעידת האדמה המשמעותית האחרונה בארצנו, התרחשה לפני 91 שנים בדיוק, ביולי 1927, אז נחרבו טבריה וצפת, מאות אנשים ניספו באירוע ורבות מצאו עצמם חסרי בית. הסיכוי לרעידה בעוצמה כזו, או אף גדולה ממנה, קיים כל העת, אולי אף ביתר שאת, אך טרם נמצאה נוסחה מדעית מושכלת, שתוכל לבא מתי תתרחש הרעידה המשמעותית הבאה ובאיזו עוצמה. ובאין מידע קונקרטי, לא נותר לנו אלא להמשיך בשגרת החיים, ולקוות לטוב.

והיתה לנו רעידת אדמה מסוג אחר לגמרי, כזו שריתקה אליה מאות מיליונים צופים ברחבי הגלובוס, אשר רותקו למשך חודש אל המסכים כד לעקוב אחר אירוע הספורט המוביל בתבל, שיש בו, כפי שכולנו למדנו ויודעים, הרבה מעבר לכדורגל. המונדיאל ייזכר לטוב בהרבה מאד פרמטרים מקצועיים (כמות השערים, ביצוע בעיטות העונשין, שערים בדקות ההכרעה) שעוד ינותחו עד דק, אבל השורה התחתונה: צרפת על לגיון הזרים המוכשר שנטמע והפך לחלק ממנה, שסומנה כפייבוריטית, גברה על קרואטיה הצנועה, הסימפטית הנלהבת, שכל סופרלטיב שנרעיף על גיבוריה, לא יהיה מוגזם.

ואז באו להם עת ובעונה, גראנד טור האופנים המוביל בעולם – 'הטור דה פראנסי' שנמצא במחצית הדרך לפריס ובמקביל אליו טורניר הטניס היוקרתי של ווימבלדון, עם שני חצאי גמר בלתי נשכחים, והותירו אותי/אותנו פעורי פה ועם לשון בחוץ. אז עכשיו בבקשה, אנא: קצת חופש, מעט רגיעה. שיהיה לנו סתם קיץ רגיל ושיגרתי.

שבת שלום ויישר כח לשותפתי הנאמנה **אירית גל**, שיוצאת לנפוש קצת במרחבים, ואנחנו, נאזור אומץ וכוחות אל מול נמלי האש האדומות, היונים המגרגרות והחתולות ההריוניות.

שבת שלום!

אבנרון

ממזכיר הקיבוץ

ויהי אור!

בעיית התאורה בכביש המערבי של הקיבוץ, שפעם הייתה תאורת הגדר (שהוזזה מערבה) מטרידה אותנו כבר חודשים רבים, קיבלנו תלונות רבות על החושך לאורך הדרך הזו וסכנותיו: זה כביש עם תנועה רבה מההרחבה ל'בית איל', מאשדות מאוחד לאשדות איחוד וחזרה. בדרך הזו, לא רואים אנשים וילדים שעוברים שם, אנשים נפלו בדרכם למכוניתם, ובכלל, כל המערכת נראתה לא טוב, העמודים נטו על צידם וחלקם עמדו, כנראה, רק בזכות כבל החשמל שמחבר ביניהם השנה, הכנסנו את הטיפול בשורת העמודים הזו ל"תכנית השקעות" של הקיבוץ ויחד עם זה, חיכינו, דחינו, חשבנו אולי נגייס לעניין את "הוועד המקומי" שעקרונית הוא אחראי על תאורת החצר או אולי את "ועד ההנהלה של הקהילה" אבל לא צלח ואז, בתחילת השבוע... נפל אחד העמודים, במזל לא נקרע כבל החשמל, בכל מקרה, נאלצנו לסדר את כל השורה. יוסי בן פורת ניצח על המלאכה ותוך יומיים הוצבו עמודים חדשים, חוברו מנורות חדשות – לד, ויהי אור מי שמתרשם מהתוצאה מוזמן להתקשר ליוסי בן פורת ולהודות לו.

אחזקת הישוב - על חשבון מי?

בעלון הקודם סיפר שאל שכל חבר קיבוץ משלם על הנוי ב'ישוב 2,500 ₪ בשנה שהם כ- 200 ₪ בחודש. בנוסף על חלקם של כל התושבים (כולל חברי הקיבוץ) במס הוועד המקומי (הנגבה על ידי המועצה האזורית) הועד המקומי מוציא על נוי כ- 50 ₪ לתושב בחודש.

בנוסף להבדל הגדול בהוצאה על נוי בין חבר לתושב גם על בריכת השחייה, כל חבר קיבוץ משלם 500 ₪ לשנה בנוסף ל 600 ₪ אותם משלם כל תושב

ויש הוצאות נוספות שעדיין נופלות רק על חברי הקיבוץ. למשל התאורה שתוארה בפרק הקודם עלתה לכל חבר קיבוץ 400 ₪ למרות שהיא מיועדת לכל תושבי הישוב

סוף בעמוד הבא

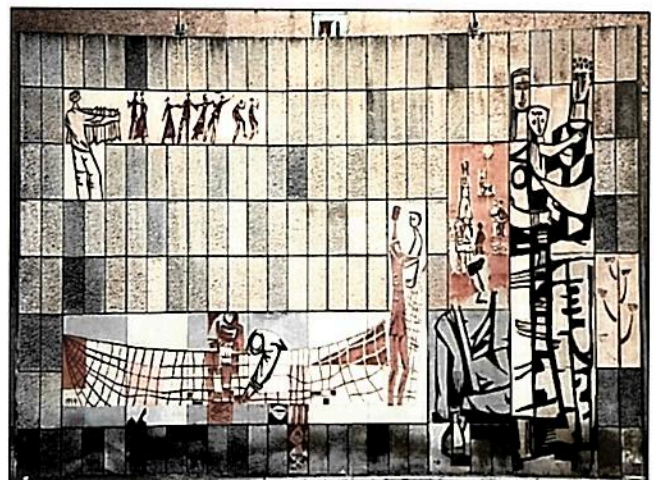
מי יציל את הסגרפיטו

על קיר בית קרפ מתנוסס ציור קיר מרשים. שיטת הציור נקראת סגרפיטו. הקיר נוצר ב- 1959 על ידי בן הקיבוץ האמן אריק קורן. נכון להיום, כפי שאפשר לראות בצילום, הקיר סובל מתהליכי בליה, בעיקר בחלקו התחתון. יש סדקים רבים, הפרדת שכבות ויש מקומות שחלקי הציור התפוררו ונשרו בנוסף לזה קיימת השחרה מחזזיות בעיקר בחלקו העליון של הציור. תהליך הבלייה פגע גם בקיר הבטון הנושא את הציור.

ישראל ברקאי, בן הקיבוץ, תושב ההרחבה לקח על עצמו לטפל בשימור הקיר. התייעץ עם מומחים, אסף הצעות מחיר... מסתבר שהסיפור לא זול.

רק עלות פיגום בגובה 7 מטר ל- 45 יום = 28,000 ₪. עלות שיקום קיר הבטון הנושא את הסגרפיטו = 29,000 ₪ עלות תיקון אמנותי של הסגרפיטו - 72,000 ₪

הסכומים לא מרפים את ידיו של ישראל והוא נחוש להשיג את הכסף הדרוש לשיפוץ הציור ולשימורו לעוד שנים רבות. ישראל גייס אליו לצוות את שאול ינאי, את מנהל הקהילה - גלעד ואת מזכיר הקיבוץ - יונתן להיות צוות שיטפל בגיוס הכסף הדרוש. מי שמוכן להיות שותף למשימה מוזמן לפנות אל ישראל או אל אחד מחברי הצוות.

ממזכיר הקיבוץ - סוף

עידכוני דור צעיר

נגה פלקס - יוצא למכינה קדם צבאית בארגמן
 אחי וקנין - יוצא לעתודה ללימודי אלקטרוניקה במכללת עמק הירדן.
 נועם כהן - יוצאת לשנת שרות בתל ברוך שחר לוי - יוצאת לשנת שרות בכנות.
 תמר שוחט - יוצאת לשנת שרות במנוף עידן ברון - יוצאת לשנת שרות בתלמיס שקד רון - מתגייס לצה"ל
 עידו הראל - מתגייס לצה"ל

צאצא, איתן פלג, ניצן איתן, יובל כהן

איתן פלג, ניצן איתן, יובל כהן

איתן פלג, ניצן איתן, יובל כהן

איתן פלג, ניצן איתן, יובל כהן

דור צעיר

ובית אשדות יעקב איחוד

חברי הקיבוץ השקיעו לפני חג הפסח כ - 4,000 ₪ בסידור התקרה והקירות בחדר הדואר המשמש את כל תושבי הישוב. לאחרונה הוציאו חברי הקיבוץ 2,500 ₪ על ניקוי מגרש הטניס המיועד לכל תושבי הישוב ובקרוב מתכוונים חברי הקיבוץ להשקיע 100,000 ₪ בסידור הכביש ההולך מהאסס של הקיבוץ להרחבה...

אנחנו מקווים שלאחר הבחירות הקרובות לוועד המקומי 30.10.18 נארגן מחדש את ניהול הישוב בשאיפה שנטל תפעול הישוב: תאורת רחוב, מדרכות, כבישים חניות, מוסדות ציבור כמו דואר, מגרשי כדורסל, טניס וכו' יתחלק שווה על כל תושבי הישוב.

דרושים:

מחלקת דואר

דרושה מחלקת דואר ועיתונים. האמת יש לנו מחלקת דואר ועיתונים מסורה ומדויקת - עדה לשם. יחד עם זה עדה יוצאת כמה פעמים בשנה לחופשה קצרה ואז אין מי שיחלק עיתונים ודואר. אנחנו מחפשים בישוב אישה שמוכנה ללמוד את הנושא ולהחליף את עדה כשהיא נעדרת. העבודה הזו בתשלום (מינימום) מעוניינים יפנו ישירות לעדה או לחתום מטה

אחראית שמירה

דרושה אחראית על תורנות השמירה בישוב. התפקיד דורש הכנת רשימת שמירה חודשית והפצתה, תזכורת מדי שבוע ויום לשומרים על התורנות, עזרה בהחלפות שמירה. התפקיד בהתנדבות + בונוס - אחראי השמירה ישוחרר מתורנות השמירה. המעוניינים/ות בתפקיד הזה ייפנו לחתום מטה.

מאחל לכולנו קיץ נעים

יונתן אלטר - מזכיר הקיבוץ

משולחן מנהל קהילת 'נוף אשדות'

אנחנו מאוד משתדלים להתייחס ולטפל בהערות והארות המופנות אלינו (גיל, מצילים, מיכה המפעיל ואני). חשוב לי לציין כי המשובים של הציבור הם הדרך לתקן, לשנות ולהשתפר ומכאן חשיבותם.

הניסיון שצברנו בשבועות האחרונים בהפעלת הבריכה רק מחדד עבורנו את הצורך בביצוע השיפוץ המשמעותי עליו דובר בחודשים שקדמו לעונה הנוכחית. השיפוץ אמור לכלול יציקת בריכה חדשה בתוך הבריכה הקיימת, בניית בריכת פעוטות מופרדת והקמת מערכת פיזור והשבת מים חדשה.

מהניסיון שצברנו עולה כי לא נוכל לצערנו להפעיל את הבריכה בעונה הבאה, ללא ביצוע שיפוץ זה ולכן התחלתי בקידום מהלך התכנון המפורט ובמקביל אליו הכנת הדיון הציבורי וקבלת ההחלטות אשר צפוי להתקיים במהלך ספטמבר- נובמבר.

שיפוץ מגרש הכדורסל

אחרי דחיות רבות ובירוקרטיה לא מעטה, יצא פרויקט שיפוץ מגרש הכדורסל אל הפועל.

ה"בלטות" הוותיקות עליהן נכתבה היסטורית הכדורסל של אשדות יעקב ועמק הירדן כוסו כלאחר כבוד בשכבת בטון מודרנית, תקנית וישרה.

לאחר שהבטון יתייבש במלואו (מסתבר שזה תהליך המתמשך חודש ימים) המגרש יצופה בשכבה מחומר פלסטי מיוחד ולאחריה הוא יסומן. במקביל יותאם גובה לוחות הסל לגובה המשטח החדש.

כחלק מהשיפוץ, מחוייב הקבלן להביא לנו אישור בטיחות למגרש.

חשוב לי להדגיש כי לאור מגבלת התקציב, לא נטפל בכל הנושאים הנוגעים למגרש, כגון החלפת התאורה לנוורות LED וטיפול בטרבינות, אבל אני מקווה כי בעתיד נמצא את המקורות הכספיים להשלימם.

עם סיום השיפוץ, במחצית השנייה של אוגוסט, מתוכנן אירוע חנוכה למגרש המשופץ. על אופי האירוע והמועד המדויק תצא הודעה.

המשך בעמוד הבא

הקיץ נמצא בשיאו, אבל כמי שמתחיל את שנתי השנייה באשדות יעקב יש לי תחושה שהשנה קצת פחות חם. אולי התרגלתי ואולי זה רק "השקט שלפני הסערה" והמשך הקיץ יהיה קשה.

אני מקווה שגם הנושא הביטחוני ישאר על אש קטנה והאירוע של ירוט המל"ט הסורי בשמי הכנרת בשבוע שעבר יהיה מקרה חד פעמי.

ולהבדיל, קצת אופטימיות, בשבת האחרונה נסעתי עם משפחתי לכמה שעות לכנרת. הגענו לחוף "צאלון" אשר נמצא (למי שלא מכיר) צפונית לצומת כורסי. ההפתעה הייתה מושלמת, החוף נעים, נקי ושקט ואם מפלס המים היה יותר גבוה הייתי חושב שהגענו לאחת ממדינות אירופה.

גם עלות הכניסה, שלפני מספר שנים הייתה "מטורפת" הסתכמה בעלות חניה רגילה (ושולמה בקליק אחד דרך אפליקציית ה"פנגו").

השיפור הדרמטי שחל בשנה שנתיים האחרונות במצבם של חופי הכנרת הוא תוצאה של מהלך משולב של מספר גופים ששמו לעצמם מטרה להחזיר את החופים לציבור הרחב תוך הגברת תחושת הביטחון האישי.

המסקנה שלי היא שמול כל אתגר מורכב, מסובך ויקר, צריך לשים את הציניות והספקנות בצד ופשוט לעשות. אם באמת רוצים אפשר תמיד להצליח.

בריכת השחייה

בלי שהרגשנו, חלפה כבר מחצית מעונת הרחצה. אני מזכיר כי העונה מתוכננת להמשך עד יום שבת 1/9/18 (כולל). העונה הקצרה יחסית היא תוצאה של עלויות תפעול גבוהות הנובעות ממצבה הפיזי של הבריכה הגורם לאיבודי מים גדולים ויקרים מאוד.

הבריכה מופעלת ע"י הצוות הקבוע וע"י "נאמני הבריכה" אשר נקראים לדגל בסופי השבוע בהתנדבות וזו הזדמנות לשוב ולהודות לכל אחת ואחד מהם באופן כללי המשובים על הבריכה טובים, אנשים מרגישים "בבית" ונהנים מהחברה מחד ומהשקט מאידך.

ממנהל 'נוף אשדות' - המשך

של נפח התנועה בכבישים (עם דגש על משאיות כבדות).
 בהמשך ליוזמתו הברוכה של אלמוג, קיימנו דיון ראשוני בנושא בוועד ההנהלה של "נוף אשדות".
 בהמשך לדיון זה, קיימנו פגישה עם ראש המועצה בה העלינו בקשה לדחיית הדיון הנוסף אשר תוכנן להתקיים בשבוע שעבר.
 הבקשה של חברת "נשר", מגובה בסקר השפעה סביבתי, אשר נערך בשנת 2014 ואילו אנחנו מבקשים לבצע עדכון לסקר ואולי אף לבצע סקר מטעמנו כדי לוודא מה רמות ההפרעה הצפויות לתושבי הסביבה.
 לאור החשיבות הרבה שאנו רואים לנושא זה, נקיים בשבוע הבא פגישה של צוות מצומצם מאשדות איחוד ומאוחד במטרה לתכנן את צעדינו להמשך.
 נמשיך ונעדכן את הציבור על התקדמות התהליך.

מוכנות לחירום

כפי שמסרתי בעדכון הקודם לעלון, אנחנו ממשיכים בהערכות הקהילה לחירום (עם דגש על אירועי קיצון כגון מלחמה או רעידת אדמה קשה חו"ח).
 במסגרת זו, אנו מקיימים בשיתוף פעולה מלא עם הנהלת הקיבוץ, מפגשים עם האחראים לתחומים השונים במערך הצח"י (צוות חוסן יישובי).
 המטרה היא להשלים את גיבוש הצוותים והגעה למצב מוכנות בסיסי, עד למועד קיום התרגיל המשותף עם המועצה האזורית.
 התרגיל שהיה מתוכנן להתקיים השבוע, נדחה ועל המועד החדש נעדכן כאשר ייקבע.

מפגש מיוחד של ועד ההנהלה – "נוף אשדות"

ביום שישי 6/7/18 התכנסו כל חברי ועד ההנהלה של "נוף אשדות" למפגש שלא מן המניין בו קיימנו סדנה אשר הונחתה ע"י עו"ס מיכל אביגדור.
 במהלך הסדנה שאלנו שאלות כגון: מה היא הקהילה בשבילי? מה אנחנו אוהבים ולא

סוף בעמוד הבא

פרויקטים בתשתית למימון המועצה
 בעקבות פניה של המועצה לישובים ("קול קורא") להעביר אליה בקשות לתמיכה במימון פרויקטים, הכנו ארבע בקשות אותן העברנו למועצה.
 הפרויקטים לגביהן ביקשנו את השתתפות המועצה:

1. הקמת מגרש קט-רגל בסמוך למגרש הכדורסל.
2. השתתפות במימון שיפוץ בריכת השחייה.
3. הסדרת מדרכות וגינון בתחום בתי הילדים (פרויקט "מדרחוב חינוך" אותו יזם דורון רוזנבלום בהיותו מזכיר).
4. שיפוץ ושיקום ציור הקיר של אריק קורן (אמן, ובן אשדות יעקב) משנת 1959, הנמצא בחזית 'בית קרפ'.

אנחנו ממתנינים לתשובות המועצה ומקווים כי לפחות חלק מהבקשות שהגשנו תיענינה בחיוב.

מחצבת הגבס מנחמיה

לאחרונה הובאה לדיון בוועדה המקומית לתכנון ובניה, בקשה לחידוש העבודות במחצבת הגבס מנחמיה.
 מסתבר שחברת "נשר", בעלת הזיכיון לכריה במקום, הגישה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה לצורך המלצה לאישור חידוש העבודות לכריית גבס באתר. חשוב להבהיר כי אישור כזה יינתן ע"י הועדה המחוזית ואילו הועדה המקומית עמק הירדן (וגם זו של עמק המעיינות) נדרשת לתת "המלצה בלבד".

הדיון וקבלת החלטות נדחו לישיבה אחרת, לפי בקשתו של אלמוג אביעוז, נציג אשדות יעקב איחוד במליאת המועצה וחבר הוועדה המקומית לתכנון ובניה ולאור החשש מפגיעה באיכות החיים של התושבים בישובים הסובבים את המחצבה (מנחמיה, אשדות איחוד ומאוחד, אפיקים ואולי גם בית זרע, מסדה ושער הגולף), אשר מתבטאת בחשש מהזיהום אויר, מפגעי רעש והגדלה

ממנהל 'נוף אשדות' - המשך

תזכורת בנוגע לכלבים משוחררים בתחומי הישוב

לאור מספר מקרים שאירעו לאחרונה, אנחנו מבקשים לחזור ולהזכיר את נורמות ההתנהגות בנוגע לכלבים:

1. אין לאפשר לכלב להסתובב חופשי וללא פיקוח בעליו (גם לא בשעות הלילה).

2. באחריות הבעלים לאסוף את הצרכים של הכלב.

במקרים בהם הופרו הנורמות ניתן (ואף רצוי) לפנות לישראל ברקאי (8695488-052) מצוות תרבות חיים.

ישראל יפנה אל בעל הכלב במטרה להסדיר את הדברים באופן חברי.

במידה ואי כיבוד הנורמות ימשך נאלץ להעביר תלונה לגורמי הפיקוח והאכיפה במועצה האזורית.

בואו נתחשב אחד בשני ונמנע מאי נעימויות.

גלעד גורן-מנהל
קהילה

ישראל ברקאי -
תרבות חיים

אוהבים בקהילה מה תפקידיו של ועד ההנהלה. לאחר מכן מיקדנו את הדיון בנושאים בהם אנחנו חושבים/רוצים שהועד יעסוק.

תוצריו של המפגש ישמשו את ועד ההנהלה בגיבוש תוכנית העבודה להמשך הכהונה.

סוף שבוע נעים ושבת שלום,

גלעד גורן - מנהל האגודה הקהילתית "נוף אשדות"

פתרונות

קהילת אשדות יעקב הוותיקה והמכובדת יצאה לסיור ושייט שכלל "סיפורים מצחיקים בטבריה" כמו כן הוענק שי לדובי שושני על התנדבותו והפקתו של מועדון 'פעמיים כי טוב'.

דובי תודה רבה 🙏🐶

תודה רבה לכל מי שהגיע לסיור ולשייט. היה כיף, מעניין ומגבש.

להתראות באירוע הבא.

ארכיון אשדות יעקב איחוד

48 שנים, כך שגילם של עצים אלה הוא למעשה 83 שנים.

שאול ינאי

יעקב שור: נוף של חברה וישוב קיבוצי

בחורף 1935, עם תחילת הבניה בנקודה החדשה, נולד גם הנוי באשדות. תוך הדברות מוחלטת ביני למתכנן הנקודה (האדריכל יוסף אידלמן, חבר יגור דאז). הביצוע היה בד-בבד עם ביצוע הבניה, כשהנוי נשתל גם במקומות בהם לא נבנו עדיין הבניינים.

רוב העצים הנטועים היום באשדות, ניטעו עוד בחורף הראשון (למשל: שדרת הזיתים לאורך הכביש הראשי). כלומר: שגיל העצים המבוגרים במשק הוא – 35 שנה.

היתה זו הפעם הראשונה, שתוכנן נוי בשוב קיבוצי. המשקים אשר הקדימו אותנו, מבחינת הקמת הנוי, נהגו לשתול בצורה לא מתוכננת, שכל טו-בשבת שותלים קצת עצים. היות ובמקום חסר נוף טבעי, היה צורך בתכנון הנוי לבטא נוף תרבותי מלאכותי של חברה וישוב קיבוצי. הרעיון שלי התבטא בפתיחת מרחבים גדולים המהווים גורם מאחד בין גושי הבניינים, ליחידה אורגנית אחת, שבפנים לא יהיו מבנים אשר יפריעו את המרחב. פעלתי אז לפי תחושה, היות ולא היה ממי ללמוד.

חיפשתי עצים שמולדתם באיזורים החמים: הודו, אפריקה ואסיה התיכונית. הפיקוסים היו הרוב, וישנם אצלנו שבע מינים של פיקוסים (כמו: הפיקוס הדתי, המבריק, גדל העלים, המסטיק וכו'...). ואין עוד מקום בארץ, בו השתלבו עצים אלו יפה כל כך, כמו באשדות. היה לי רעיון למצוא גם עצים שיתנו פרי ומתוך כך נטעתי את שדרות הזיתים. מהעצים שהביא בנציון ("עלילות

סוף בעמוד הבא

"הנוי הינו ענף הנאבק תמיד על קיומו"

הציטוט לעיל: "הנוי הינו ענף הנאבק תמיד על קיומו" הוא מפיו של **יעקב שור** (שוורצמן), ממייסדי אשדות ו"אידיאולוג של גננות הנוי הקיבוצית". הדברים הופיעו ביומן מס' 429, ב-23.01.1970.

הנוי באשדות מרשים ומרענן לב מכמה בחינות: שמירה על עקרונות התכנון המקוריים, תחזוקה מושקעת, והכרה עמוקה בחשיבותו לאיכות החיים באשדות. כך שניתן לומר ללא הגזמה שהנוי של אשדות הוא פארק לאומי המלווה ומשקף את ההתיישבות לפני קום המדינה ולאחריה. כמו הקיר של בית קרפ, כך גם הנוי של אשדות הוא שם דבר בארץ מראשית הקיבוץ ועד היום.

לפני מספר חודשים ביקר אצלי הגנן הראשי לשעבר של קיבוץ כפר רופין. צעדנו במדרכות הקיבוץ ממערב למזרח. כשהגענו למדרכה ליד בית התרבות (הארכיון) הוא אמר "גן עדן".

איכות הנוי באשדות זה לא דבר מובן מאליו. זאת הזדמנות להצדיע לדובי ולעובדים בנוי על עבודתם הנאמנה, ולבית אשדות על תמיכתו העקבית ושופעת האמון בענף זה. העצים והנוי מעניקים לנו מיופיים כפי שאנו מעניקים להם מאהבתנו אותם.

כששור כותב שגיל העצים המבוגרים באשדות הוא 35 שנה, צריך כמובן להוסיף

ארכיון - סוף

נר נשמה חודש יולי

קמינסקה	דבורה	27.7.1938	כ"ח תמוז תרצ"ח
פליסוסר	יורם	6.7.1941	י"א תמוז תש"א
סבריזנסקי	נורית	14.7.1941	י"ט תמוז תש"א
זונדלביץ	אברהם	18.7.1946	י"ט תמוז תש"ו
קפלן	הסיה	29.7.1948	כ"ב תמוז תש"ח
כהן	אורנה	4.7.1957	ה' תמוז תשי"ז
גלעד	יעקב	8.7.1957	ט' תמוז תשי"ז
גרשטנבליט	רמי	15.7.1958	כ"ז תמוז תשי"ח
לבני	זאב	15.7.1961	ב' אב תשכ"א
נייטר	יעקב	16.7.1967	ח' תמוז תשכ"ז
זקצר	מאיר	8.7.1980	כ"ד תמוז תשמ"מ
קרפ	אסתר	18.7.1980	ה' אב תשמ"מ
צמת	רבקה	19.7.1981	י"ד תמוז תשמ"א
שמיר	אלקה	15.7.1987	י"ח תמוז תשמ"ז
בן-דוד	יהודה	1.7.1988	ט"ז תמוז תשמ"ח
דרור	אפרים	21.7.1988	ז' אב תשמ"ח
מוסט	חייקה	21.7.1998	כ"ז תמוז תשנ"ח
ריקליס	רבקה	7.7.1991	כ"ה תמוז תשנ"א
הוימן	רחל	24.7.1991	כ"ג אלול תרצ"ו
מאור	יצחק	18.7.1993	כ"ט תמוז תשנ"ג
כהן	אליהו	24.7.1993	ו' אב תשנ"ג
וקנין	גל	6.7.1994	כ"ז תמוז תשנ"ד
שימרון	טובה	24.7.1999	י"א אב תשנ"ט
שימרון	שאל	29.7.2001	ט' אב תשס"א
יעקובסון	שולמית	1.7.2003	א' תמוז תשס"ג
גלעד	צילה	21.7.2003	כ"א תמוז תשס"ג
אמיתי	יצחק	11.7.2009	י"ט תמוז תשס"ט
נחמד	שמחה	3.7.2015	ט"ז תמוז תשע"ה

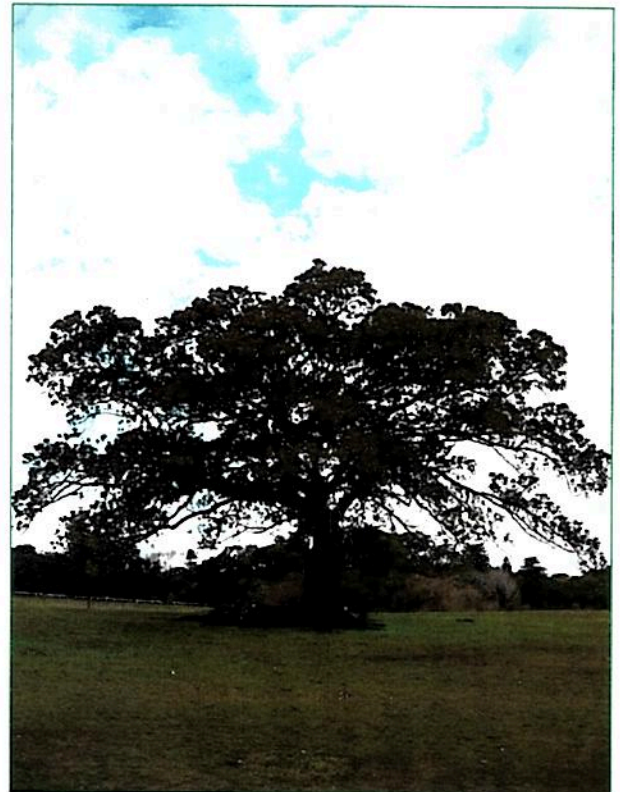
פרטים על כל אחד מהנפטרים ניתן לקרוא באתר ההנצחה של אשדות איחוד באינטרנט.

עירק"י) נטעתי את שתי שורות התמרים – כיום בין שני המשקים. בצוות העובדים נמצאה גם החברה רחל לרר ר-5 בניס מהנוער עולה א' (שבו מגרמניה, להכשרה אצלנו). נערים אלו באו יומיים לפני טו-שבט ואיתם נטענו את חורשת האורנים ליד בית החרושת (שהיה אז גבול המשק).

גם אז היו מלחמות למען המשך קיום הענף, אם היה זה לפרדה (כלומר סוסת עבודה), שתעבוד יום בגן, והן בגלל השקעות בציוד (אחרי שתילת הדשא הדרומי שאלו רבים למה נחוץ לי שתילת הדשא הצפוני). הניו הינו ענף הנאבק תמיד על קיומו.

יעקב שור

כל אחד והבלטה שלו

לאחר שקומץ בחורים צעירים באו עם הצעה, ולאחר מספר דיונים, הוחלט שהמגרש יוקם מאחורי חברת הילדים סמוך לבית הספר. 'המגרש הלבן' היה כינויו. למשימה התנדבו מספר רב של חברים, ובתום עבודה מאומצת של כמה חודשים עמד מגרש לתפארת. בפברואר 1955 נערך משחק הבכורה נגד משמר העמק במסגרת ליגת הכדורסל הראשונה בישראל, כאשר בקבוצה מככבים יגאל וולדרסקי, דני ארז, איתמר דותן, משה דניאל ומשה לביא. בשנים הבאות התמקמה הקבוצה במקום טוב במרכז הטבלה הלאומית, כאשר מה שסייע בעדה, היא העובדה שמשחקי הבית נערכו בשעה 11 בבוקר, כאשר רוב קבוצות החוץ מתקשות לעמוד בעומסי החום, וסופגות תבוסות ניכרות.

בשנים הבאות מתבלט מעל כולם השם יגאל וולדרסקי, לימים דר, אשר מצטיין במשחקים מול הפייבוריטיות מתל אביב, כאשר לצידו נקבצים בני נוער מוכשרים כמו שבתאי חוטה, אילן ברזילי ואחרים. ב-1959 נבנה המגרש השני של אשדות, סמוך לימול גלעדי של היום - מגרש משוכלל יחסית, עם בלטות, סימוני צבע ואפילו מקלחת ציבורית צמודה, שסיקרנה את הבנות. אלא שלרוע המזל עוזבים אותנו באותה שנה ותיקים ידועי שם כמו מוסה דניאל ודני ארז, בעוד שדור ההמשך מתקשה להכנס לנעליהם, וכך הקבוצה כמעט יורדת ליגה. היכמעט' הופך למציאות שנה אח"כ ב-1960 ולמרות שהקבוצה היוותה יריב שקול לרוב הקבוצות, היא נאלצת להפרד מהליגה הבכירה, בעקבות הפסד אכזרי למכבי ירושלים במחזור האחרון. למשחק נסעו 6 שחקנים בלבד, נזכר פז, וכאשר יצא וולדרסקי בחמש עבירות, נכנס במקומו שחקן החילוף היחיד, אריק דיין בן החמש עשרה וחצי, שקנה את עולמו כאשר קלע 15 נקודות, מה שלא סייע לקבוצה, שנוצחה, וירדה ליגה.

המשך בעמוד הבא

בימים אלה מסתיים שידרוגו של משטח הכדורסל המקומי, שמקפל בין מרצפותיו, שנטמעו עתה תחת שכבת בטון, היסטוריה עשירה ומעניינת של קבוצת כדורסל חובבנית, אך נשכנית, כזו שלא עושה חשבון לקבוצות צמרת מתל אביב או חיפה, ומאלצת אותן לעמול קשה כדי להשיג ניצחון דחוק. אלפי זאטוטים ובני נוער למדו כאן את תורת ה-"תן ולך" (גירסה עברית ל-פיק-אנ-רול) בטרם המריאה הקריירה שלהם אל על, ואפשר ששיפוץ המשטח, יחזיר עטרה ליושנה, ונראה כאן קבוצת כדורסל, כדורעף ואפילו כדורשת תחת המותג האלמותי 'הפועל אשדות יעקב'. למזלה של ההיסטוריה האשדותית, היה לה כתב ספורט מקומי, חרוץ וממושם - **אמנון פז** - שבהמשך הפך לחלק מהנהלת הקבוצה, והלה סיקר ברוחב עט, את היסטורית הכדורסל המקומית למן שנות החמישים הראשונות ואילך, ובזכות כתבותיו המרתקות שהתפרסמו בעיתונות הארצית, אפשר להמשיך להתענג על נפלאות העבר, כפי שחוו כדורסלני אשדות יעקב לדורותיה, שהתכנסו לפני כחודש ב'נהרא' למפגש רעים מרגש שאירגנו עבורם אמנון פז ואריק דיין.

כל ההתחלות קשות

מגרש הכדורסל הראשון של אשדות, מספר אמנון (שסייע לי רבות בהכנת הכתבה, ועל כך נתונה לו תודתי הכנה), הוקם בסוף 1953

כל אחד והבלטה שלו - המשך

(מדובר ב-500 טון) וכך היה; והודות לכפר גלעדי התחלנו בבניה והדבר קם. ברצוני לציין, מוסיף צפריר, את אנשי קבוצת הבניין: אריה טפר ושלמה בורכרד, ועזרתם של אורי מלמוד, גמליאל בעבור ובמיוחד הגנן יוסף עודד, אשר גילה עניין רב בשיפור הנוי באזור זה. 'היום', סיכם צפריר, 'קם לנו מגרש לתפארת עם טריבונוה בקיבולת של כ-600 מקומות ישיבה'.

המגרש החדש נחנך ביום שישי 9.7.65 (לפני 53 שנים בדיוק!) בנוכחות ח"כ אריה (לובה) אליאב, שייצג את הממשלה, ואף נשא דברים. כעבור כשבוע התקיים בו משחק ראווה נגד הפועל ת"א מצמרת הליגה הלאומית. במשחק סוער ומלהיב מול קהל שיא של 1500 צופים שלא נראה כמותו באשדות זמן רב, כתב אמנון פז לעיתון 'חדשות הספורט', גברה הפועל ת"א על הפועל אשדות יעקב בתוצאה 74:93. בילה רכש יתרון לאשדות ופיינגרש המשיך והגדיל אותו בפריצות לסל, בתוספת סלים ממרחק של דיין. ברזילי הזריז גרם 'כאב ראש' לקמינסקי, שנצטווה לשמור עליו אישית לוחצת. המשחק בתחילה היה שווה כוחות, ורק לקראת סיום המחצית הראשונה ברח ת"א ל-39:50. במחצית השניה חזרה אשדות לעניינים והמשחק התנהל בשוויון כוחות עד הדקות האחרונות, אז נכנס לפעולה עמי שלף (אביו של גור שלף) התל-אביבי שעשה על המגרש ככל העולה על רוחו, בעוד שיציאתו של פיינגרש בחמש עבירות, פגמה במשחקה של הקבוצה המקומית, לטובתה קלעו בילהאר 22, פיינגרש, 20, ברזילי 14, דיין 8, מלמוד 3; ניב, פונדק וסגל- 2 נקי כל אחד. לתל אביבים הירבו לקלוע שלף 24 ו-זייגר 17.

אמנון פז היה פותח את דיווחיו ליחדשות הספורט בציון מספר הצופים, ואני שואל אותו כיצד ידע להעריך נכונה כמה צופים באמת נכחו במגרש, שקיבולתו המכסימלית בטריבונוה המרכזית, לדברי צפריר היא 600 מושבים בלבד. אמנון מסביר שבנוסף

המשך בעמוד הבא

המקלחת הציבורית בסמוך למגרש בית הספר. הבנות נהגו להסתתר מאחורי העץ ולהציץ לשחקנים בזמן שהתקלחו

עליות ומורדות

תשע שנים שיחקה הקבוצה בליגת המשנה, כאשר החל מ-1965 מככב בה דור חדש ומוכשר של שחקני בית כמו דני ברזילי, אריק דיין וגדעון אייל. הקבוצה משתלבת בצמרת ו'מאיימת' לעלות. באותה שנה, 1965, נחנך מגרש הכדורסל הנוכחי, שכלל משטח בלטות מפולס וטריבונוה. הסיבה להקמת המגרש החדש כותב 'הפרוייקטור' **ברוך צפריר** ז"ל, נבעה מכך שהמגרש הישן נפסל, ולכן נאלצנו לבנות מגרש חדש. ברצוני לציין, מוסיף צפריר, שבפניותי למוסדות נעניתי בהבנה רבה וברצון כנה, וקיבלנו את המענקים שהמוסדות מעניקים לצרכים כאלה: מרשות הספורט קיבלנו מענק של 5000 ל"י; מקרן ההימורים קיבלנו 4000 לירות לבניית המגרש וסכום דומה לבנית הטריבונוה, בעוד המהנדס שתיכנן את הבניה הסתפק בתשלום סמלי. אלא שעד מהרה התברר שהסכום של 13,000 ל"י אינו מספיק, ואף שהמשק השתתף ב-7000 ל"י, היה זה רחוק מלכסות את ההוצאה המעשית. בהכירי את משק כפר גלעדי, מוסיף ברוך, ובמיוחד את הנהלת המחצבות, פניתי בשם המשק לקבל את החיזוק המהוללת שלהם למגרש, והתשובה שקיבלתי בו במקום הפתיעה אותי. 'ברוך, תכין את המגרש, ונביא לך את החיזוק לאשדות'

כל אחד והבלטה שלו - המשך

משותפת שנקראה אשדות/שער הגולן, שאף היא לא שרדה שנים רבות. מאוחר יותר קמה באשדות קבוצה מקומית ששיחקה בליגות הנמוכות, שעם הזמן נעלמה מן הנוף.

לא נס ליחו

המגרש הוותיק (שעבר קירוי לפני כעשרים שנה ועמיד בפני גשם ורוח), משמש עתה גם את תלמידי 'מול גלעד' (המגרש שנבנה בקרבת בית הספר אינו ממלא את ייעודו בגלל ליקויים תכנוניים) ומשרת בנאמנה את צרכי האוכלוסיה ההולכת וגדלה של אשדות רוב שעות היום והערב, כולל אורחי הלינה הכפרית, והוא מהווה אתר להכשרת דור העתיד של כדורסלני העמק ואשדות בפרט. רצה הגורל והמנהל ד'היום של קהילת אשדות איחוד הוא גלעד גורן, בן משמר העמק, שהוא בנו של כדורסלן העבר המהולל אדם ('פוטו') גורן ואחיהם של כדורסלני העבר אור גורן (החמישי ברשימת הקלעים של נבחרת ישראל של כל הזמנים) ודודו גורן, מנהל בית הספר התיכון 'תבור עמקים'. גלעד הוא האיש שקידם את שיפוץ המגרש והרבה בזכותו הדבר הסתייע.

כתב: אבנרון

שהסתייע בארכיון אשדות איחוד (תודה לשאול ינאי) ובעיקר בזכרונו הפנומנלי המדהים של ידיד המחלקה 'אמנון פז'.

קלעי אשדות של כל הזמנים:

1164	1. יגאל ולודרסקי-דר
863	2. גדעון אייל
745	3. צבי מלמוד
577	4. אמנון גמר
550	5. אמיר ראובני
536	6. אריק דיין
533	7. משה לביא
488	8. יואש אלרואי
446	9. מייק מילר
436	10. אילן זייגר

לטריבונה, שהיתה מלאה עד אפס מקום, ניצבו צופים רבים מסביב למגרש ומאות נוספות גדשו את הדשא שממערב ואף את המרפסת של בית קרפ. כמובן שלא ניתן היה למנות מספר כה רב של צופים, ולכן עשינו הערכה על פי מספר המכוניות וכן מ-ירחשי הקהל' שמסביב. אם למשחק 'רגיל' היו מגיעים 1000-1500 צופים, אומר פז, הרי שבמשחקים נגד מכבי ת"א, שנחשבה לקבוצה הטובה בליגה, הגיעה כמות כפולה ומכופלת.

עזיבתם של כמה שחקני מפתח, דוגמת דני ברזילי, שעבר ב-1967 להפועל ת"א, פגמה בסיכוייה של הקבוצה לעלות חזרה לליגה הבכירה, וגם החתמתו של אברהם שניאור כמאמן הקבוצה, לא הביאה לשינוי המיוחל. ב-1968 מחליטים השחקנים הוותיקים שנמאס להם לשחק בליגה א', ואם רוצים לעלות ליגה, צריך להתאחד עם אפיקים. לאחר דיונים עם אפיקים האיחוד מתבצע, תוך הקפדה יתרה על האיזון הקדוש, והקבוצה זוכה בסיום אותה שנה באליפות מחוז הצפון של ליגות א', וכעבור חודשיים מנצחת את אלופת מחוז הדרום הפועל נען, ומעפילה אחרי שנים רבות לליגה הלאומית. בשנתיים בהן שיחקה אשדות/אפיקים בליגה הלאומית (וקבוצת המשנה שלה בליגה א') נערכו משחקי הבית בסיבוב הראשון באפיקים ואילו בסיבוב השני באשדות. בסיומה של עונת 71/72 ירדה הקבוצה, ששיחקה תחת הדרכתו של אילן זהר כמאמן שחקן, לליגה א', אז הצטרף אליה אלן פרידמן שהגיע מהפועל חיפה כמאמן שחקן, ובהדרכתו שבה הקבוצה כעבור שנה ללאומית, הפעם תחת שרביטו של אמנון גמר, ובתוספת שחקן החיזוק מארה"ב מייק מילר בתום עונת 1972/73 הודיעה הקבוצה על פירוק, ובמשחק האחרון בלאומית שהתקיים באשדות ב-3 למאי 1973 גברה אשדות/אפיקים על בית"ר י-ם 95:74 כאשר הקלעים הבולטים באותו משחק היו: מייק מילר 28 נק', גדעון אייל 17 ונחום ניב 16 נקודות. בתום העונה עברו נחום ניב ואהרל'ה מלמוד, ומאוחר יותר גם גדעון אייל ומייק מילר, לשחק בשער הגולן מליגה א' בקבוצה

השומר החדש במטעי אשדות

כל האחריות על הבאת העובדים, ביטוחם וכו', שמורה לאירגון 'השומר החדש' שעושים בשבילי את 'העבודה השתורה', אומר און. הדבר היחיד שאני נותן להם, זו ארוחה חמה על חשבון הענף בחדר האוכל של אשדות, כך שגם הקיבוץ קצת מרוויח מזה. כדי להביא את הנערים מהשטח אל חדר האוכל וחזרה, מגייס און את כל רכבי הענף, ובכך מתייתר הצורך להזמין הסעות מיוחדות. בשורה התחתונה זה משתלם לי, כי הם עושים עבודה מאד טובה, שחוסכת הוצאות ניכרות, ומעבר לחסכון הכספי, ישנו הבט חינוכי לא פחות חשוב, שהנוער החילוני שלנו רואה לנגד עיניו חבורת נערים חרוצים חובשי כיפה, והשילוב הזה מקרב בין האוכלוסיות ויוצר ערך מוסף.

לקטיף המנגו בדושן, שהחל בסוף יוני, התייצבו 70 מאנשי 'השומר החדש' לשבוע עבודה מאומץ. און: עם החבריה האלה עובדים מדריכים שלהם, שהוכשרו למשימת הקטיף, ויש לנו שפה משותפת ובקרה קבועה שלהם ושלי על טיב העבודה, ואני בטוח שהמהלך יוכיח את עצמו. תוך כדי תנועה. אני מסביר לאותם מתנדבים שעל קיבוצים בכלל, ועל אשדות בפרט, המדינה משיתה הוצאות גבוהות של שכר עבודה ושל מים, ולכן החיסכון בהוצאות עבודה שנובע מהתנדבותם, מסייע לנו לשמור את הראש מעל המים.

וזה רק ההתחלה. און מדבר על יוזמה שנקמת בימים אלה, ועודה בחיתולים, להביא חבורת בנות שנת-שרות לעבודה בחקלאות. זו שאיפה שאם תתגשם, עשויה להועיל לנו מאד מן ההיבט החינוכי והחקלאי, ולתרום לקרוב לבבות.

סוף בעמוד הבא

זר שיבוא למטעי המנגו או האבוקדו של אשדות איחוד, בל יופתע לגלות שם קבוצת צעירים בגילאי העשרה, חלקם הארי חובשי כיפה, העסוקים במלוא המרץ בעקירת ברזלי תמיכה (בזנטים), עישוב או כל עבודה תובענית אחרת. צעירים 'מורעלים' אלה משתייכים לאירגון 'השומר החדש', ארגון שהוקם בשנת 2007 על ידי קבוצת פעילים צעירים תושבי הנגב והגליל, שמטרתו לסייע לחקלאים ולבוקרים להתמודד עם איומים על ביטחונם, רכושם וזכויותיהם. החברה האלה, כך מסתבר, באים להתנדב במלוא מובן המילה, ולא מוכנים לקבל אגורה שחוקה בתמורה לעבודה סיוזיפית בתנאים קשים, שלא אתה ולא אני היינו מוכנים (וספק אם מסוגלים) לעשות במקומם.

מי שיצר עימם את הקשר הראשוני הוא צעיר מקומי נמרץ ומלא חזון - און ראובני שמו, שמנהל את סקציית המטעים של אשדות מזה כשנתיים, וראוי לחופן מחמאות על הגישה החינוכית ערכית שמוביל.

און: מה שמניע את אנשי 'השומר החדש' ומחולל מוטיבציה בקרב אנשיה, הוא ציונות לשמה, כאשר חקלאות על פי אמנותם הינה ערך עליון תוך דגש מובהק על שמירת אדמות ישראל. מבחינתם להתנדב אצל חקלאי, משול לגיוס לצבא, דבר שמוטמע היטב באמצעות המדריכים שמלווים אותם. הנוער שעובד אצלנו בחקלאות, מתפקד בסטנדרטים גבוהים של חריצות, אחריות ומשימתיות, ואיכות עבודתם של אותם נערים מתנדבים, לא נופלת מזו של אחרים, כולל עובדי קבלן. עבורי כמנהל, יש יתרון ענק להעסיק דוברי עברית, על פני תאילנדים או ערבים, שבגלל מגבלת השפה, קשה להכנס איתם להסברים מפורטים שממילא אינם נהירים להם. אין ספק שחלק מהמוטיבציה של אותם נערים ונערות נובעת ממשען ערכים שהם סופגים בישיבות שם לומדים, והדבר בא לביטוי בשטח. ראוי להזכיר בהקשר זה את בנות השרות הלאומי, שהחליטו להקדיש ארבעה ימי התנדבות אצל חקלאים, וגם בשדותינו ניתן לראותן.

השומר החדש - סוף

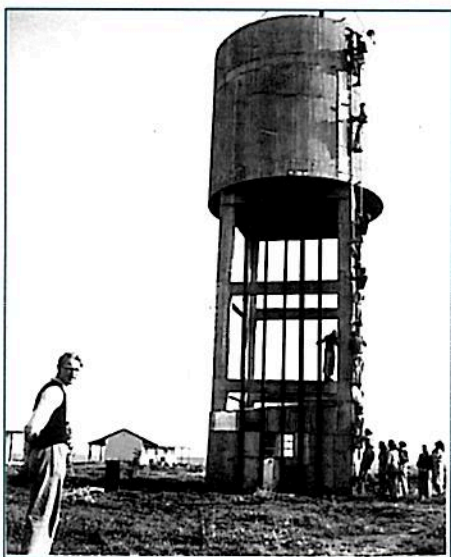
שיר השומר / עמנואל לין

מעל המגדל סביב אשקיפה,
עיני תגמע מרחקים,
ארץ רוגעת בדמי הליל,
הוי, שומר, מה מליל?

חליל רועים ירון
גולשים עדרי הצאן,
מה לי ומי לי עוד, כנען?
רוח מים המה,
בין שיבולי קמה,
מה לי ומי לי עוד, כנען?

סהר עלה מן ההרים
העמק עוטה ערפל
אי שם רחוק התן מילל
הו שומר מה מילל

חליל רועים...

ומה באשר ליבול המנגו, שנפגע די קשה
מארועי האקלים האחרונים? אורן מסביר
שחלק מהקטיף מתבצע השנה בידי צוות של
נשים דרוזיות, בניגוד לעבר, אז עבדו אצלנו
בקטיף פועלים מהגדה. הדרוזיות עובדות
אמנם לאט יותר מפועלי הגדה, אבל הרבה
יותר יסודי ואיכותי, וזה מה שאיפשר לי
בתחילת הדרך, לבצע קטיף סלקטיבי.
הכמויות הנקטפות אמנם קטנות יחסית
לעבר, אבל מאפשרות למערכת השיווק של
'צמחי' למצוא ספקים וקניינים יותר
איכותיים, והמחיר שאנו פודים הוא
בהתאם. האם זה משתלם יותר כלכלית?
זאת נדע רק בסוף העונה.

אבנרון

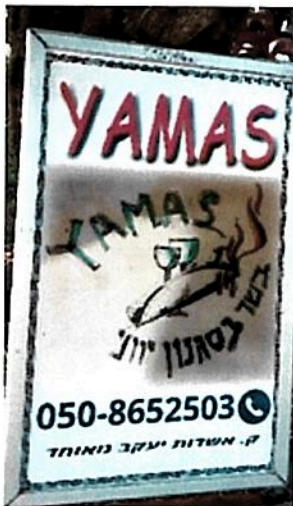

סנוב, ב- 'יאמס' כבר היית?

חשוב ביותר. התחברנו לחשמל עם מונה, ובקרוב נתחיל לקיים פרלמנטים בימי שישי. מעבר לכך, עמית הוא טבח מצויין, בעל חוש קולינרי מדהים, ועל כך יעידו לקוחות 'צל תמר', שם עבד עד לאחרונה. האוכל פיקנטי, ברמה גבוהה, ורוב הלקוחות חוזרים.

אז מה תפקידך בכח?

גיל: עמית הוא הטבח, ורוב הקרדיט על היזמות מגיע לו. אני עובד בעיקר על הצד הפרונטלי והחזותי של המקום, ומנסה לראות דברים קדימה.

אבנרון

אָדוּוּ פּוֹנָדָק
עַם קִבְלַת תּוֹאֵר הַפּוֹרְפּוֹסוֹרָה
מְרַכָּזת חַמּוּת!

'יאמס' ביוונית פרושו 'לחיים', ולחיות טוב אי אפשר, בלי מנת בשר טריה וטעימה בסגנון יווני שרקח עבורך עמית קורן. **גיל הראל ועמית קורן** הם בני אותו מחזור של אשדות איחוד, שנושק היום לחמישים. השנים הגו רעיון של הקמת דוכן מזון נייד, אלא שהדברים לא הסתדרו כפי שהערכנו תחילה, אומר גיל, ולכן והתחלנו לחשוב על כיונים אחרים, למשל נגרר מזון שכור, מחובר לחשמל, שניתן להציב אותו במקום קבוע, ולהכין מנות בשר. הבעיה עם נגרר אוכל, שדורשים ממך אישורים מכאן עד הודעה חדשה, כאילו מדובר במסעדה, למרות שאתה לא מזנון, אתה לא פלאפל ואפילו לא פיצה. אז מה אתה בעצם? ואז התחלנו לרוץ ממקום למקום, להבין יותר במה מדובר, מה הדרישות, לדבר עם נוגעים בדבר. די מהר למדנו שאין חוק ספציפי הנוגע לנגררים, ואגב, זו עגלה הזזה לחלוטין לזו של 'שירת הבשר' שעמדה עד לא מזמן בכניסה לספן.

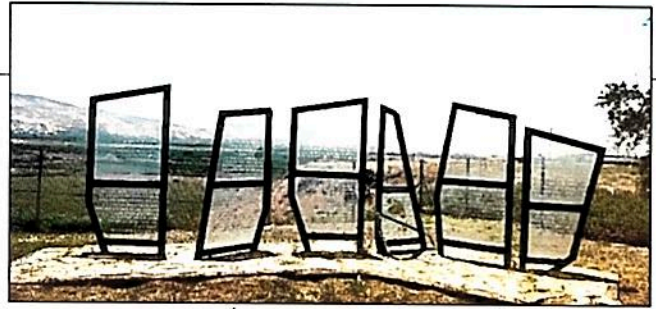
מה שחשוב להגיד: הבשר שעמית קונה, הוא הכי טוב והכי טרי שבעולם, ואני רואה לנגד עיני כיצד הוא בודק בשבע עיניים כל בשר, ולא קונה, אלא ממפעלי בשר מאושרים עם תעודות וטרינריות ומקפיד על קלה כחמורה, משמע הולך על האיכות ולא על הזול. בסופו של תהליך, קיבלנו את אישורה של המועצה האזורית עמק הירדן ושל משרד הבריאות, שערך לנו מספר ביקורות פתע, שאת כולן עבר עמית בצורה מיטבית, וכך יצאנו לפני חודשים אחדים לדרך.

המקום פתוח בכל יום, משעות הצהרים ועד שעות הערב המאוחרות. ניתן לשבת סביב שולחנות המוצבים על דשא סינתטי, ליהנות מיפי השקיעה ומבשר איכותי, שעושה לך חשק לעוד.

גיל מדגיש כי בחירת המקום, בסמוך לכניסה לאשדות המאוחד, איננה מקרית. אשדות מאוחד הוא אחד הקיבוצים שהכי הרבה רכבים עוברים בכניסה שלו, אם זה לעסקים כמו 'מתנות פור אולי' או 'ניקה' ואם זה לקיבוץ או להרחבה, ולכן יש למיקום ערך

מבט מצולק על האנדרטה לשואה

שמעתי לא פעם מאמי ז"ל וגם מאנשים אחרים אימרה עממית שאומרת: **אם אתה לא מספיק עשיר - לא תוכל להרשות לעצמך לקנות משהו זול, כי הוא יתקלקל מהר ותצטרך לשלם ביוקר עבור התיקונים שלו.** זו תמציתה של חוכמת העניים ו/או ההמונים, בה נזכרתי כאשר קראתי את מה שכתב יונתן המזכיר ב-"ניבים" בעניין האנדרטה לשואה שנשברה פעם נוספת.

חברינו המבוגרים, הוותיקים, שעזבו את ביתם בפולין, גרמניה, רוסיה או רומניה כי רצו להיות חלוצים ולבנות את ארץ-ישראל, לא חשבו ולא תארו לעצמם ששוב לא יראו את הוריהם, כי הללו יושמדו בשואה. וכאשר רצו להביאם ארצה, היתה להם בעיה רצינית מצד השלטון הבריטי שלא נתן אישורים בקלות, מה גם שהעלאת הורים /משפחה, זה ענין יקר שדורש די הרבה כסף!!

כאשר הוברר לאחר תום המלחמה הנוראה, שמשפחותיהם של אותם חלוצים הושמדו, הצער והיגון היכה בהם, וזה התעצם שבעתיים כאשר הבינו שלעולם לא יוכלו לבכות מעל קברי יקיריהם. או אז, עלה רעיון לבנות אנדרטה שתנציח את זכרם בקיבוץ שלנו, כדי שלא יצטרכו לכתת רגליהם לבתי קברות אחרים ברחבי הארץ שם יש אנדרטאות לערים שונות באירופה. לאחר דיונים נבחרו מספר חברים ובהם דוד פונדק כיו"ר ועדה וכן משה מלמוד, אברהמיק חזן-האמן, עמליה דיין- כארכיונאית וחבר נוסף שלא זכור לי. נסענו למעט בתי קברות קיבוציים כדי לראות וללמוד איך יישמו אחרים את משאלת לבם של חבריהם הוותיקים. היה שלב שהתעורר ויכוח בשאלה היכן תמוקם האנדרטה: היו שרצו אותה בהמשך לאנדרטת הנופלים במלחמות ישראל, בקצה הצפוני של הדשא שצמוד לכביש הראשי, בין עצי הזית והמרגמה,

שנתרמה ע"י חבריו של יוחאי קורן ז"ל שנפל במלחמת ששת הימים. היינו בעין-חרוד וראינו את עבודתה של האמנית דליה המאירי וביקשנו שתציע לנו משהו שיהיה יאה ומכובד, בו נתכנס לטקסים שאנחנו עורכים ביום המיוחד הזה. דליה הכינה דגם שעליו המלצנו, והלכנו להצביע בקלפי, והתוצאה היתה שהמזכירות הודיעה לוועדה שהמחיר גבוה, ובלתי אפשרי לאשדות יעקב לשלם עבור עבודה כזו. עלו גם הצעות נוספות, כמו זו של אברהמיק חזן, אך כולן נדחו בגלל בעיית המימון.

כשנבחר שאול שימרון ז"ל למזכיר, הוא חש ביתר שאת את תיסכולם של החברים בעניין זה, ואז עלתה שוב על הפרק ההצעה של אברהמיק חזן, לעשות את 6 הלוחות לזכר ל-6 המיליונים, שעלותן תתחלק בין שני האשדותים. כארכיונאית נברתי ובררתי, כדי שבאמת יוכנסו ויאספו שמות של בני משפחה, כולל של חברים שבינתיים נפטרו. כולל באשדות מאוחד.

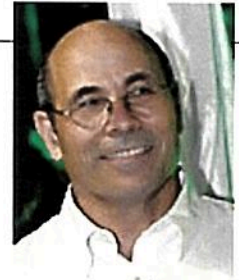
אחרי המון ישיבות והצבעות נגד, הופיעו לוחות הזכוכית כשעליהם חקוקים שמות בני משפחות של חברים שאבדו בשואה, בתוך מסגרת ברזל, והוצבו בבית העלמין שלנו המשקיף אל הירמוך הזורם מתחתיו. המראה באמת יפה כשהשמש מאירה, אלא שסערות החורף מפילות לא פעם ענפים כבדים של אורנים, שנופלים על לוחות הזכוכית ומנפצים אותם, כשם שמנפצים מצבות, עציצי חרס ועוד. איני זוכרת כמה פעמים נשברו לוחות הזכוכית והתבלגנו השמות, אבל זה קורה וימשיך לקרות.

לסיכום אומר כך: הרעיון היפה של בניית אנדרטה עשויה לוחות זכוכית, לזכר ניספי השואה מקרב משפחות חברינו, עולה לנו לטווח הארוך הרבה יותר כסף, מאשר אילו היינו משתמשים מראש בחומר יותר עמיד וחזק, ובכך חוסכים כסף רב על תחזוקה. אימרתה של אימי, שרירה איפה וקיימת. ואולי צריך לחשוב מחדש על החלפת הזכוכיות במשהו אחר, יותר קשית.

עמליה דיין בת-ארי

פרופסור מן המניין

בסביבה ממוחשבת, מה שמאפשר למרצה להגיב בצורה עניינית ולתקן תלמידים.

מהו תחום ההתמחות העיקרי שלך?

לתחום ההתמחות שלי יש הרבה סעיפים, אומר דודו, כאשר הדגש העיקרי הוא על פיתוח של שיטות הוראה חדשניות ויצירת סביבת לימוד חדשנית, כולל חקר של קשי למידה של סטודנטים וכן חקר של קשיים שיש למרצים או מורים ביישום גישות לימוד חדשות. אין ספק שהכנסת האינטרנט, פותחות מאות שיטות למידה חדשניות ששונות באופן מובהק מן המסורתיות, בהן מורה ניצב בפני כיתה. חקרתי רבות בתחום זה, וגם דאגתי לפרסם בכתבי עת חשובים.

יש דור המשך?

אני שמח שבתחום הזה 'הצלחנו' (דודו) משתמש בלשון רבים כדי להצניע את עצמו) לתרום, והגאווה הגדולה היא שעשרות סטודנטים שלנו, שלי, הם היום מהנדסים וחוקרים, חלקם בדרגות הרבה יותר גבוהות ממני, והיכולת להכין דור חדש שישתלב באתגרים טכנולוגיים היא משמעותית וחשובה. אם הזכרנו את מצפה הכוכבים החדש, הרי שאותו אני מקים יחד עם חוקר צעיר- ד"ר אלון לוי. עבודות המחקר נעשות בשיתוף עם הרבה עמיתים (הרשימה מאד ארוכה...) וברור שלא ניתן להגיע תוצאות מדעיות אלא בעבודת צוות.

תהליך קבלת התואר הרביעי, הפרופסורה, מסביר דודו, הוא ארוך ולעיתים אף מייגע. במסגרתו מוקמת ועדה ששופטת את העבודות שלך, לאחר מכן שולחים את החומר לעוד מספר מומחים בארץ ובח"ל שיביעו דעתם, ואם עברת את הועדה בשלום, ואם עברת בשלום את המלצות המומחים, הועדה מתכנסת ומאשרת אותך; ואחרי

סוף בעמוד הבא

לאחרונה קיבל חברנו ד"ר דודו פונדק, את התואר פרופסור למדעים, שמהווה עבורו ציון דרך משמעותי בעבודתו האקדמית הנמשכת עשרות שנים. עוד לפני שיצא ללימודי דוקטורט, היה דודו מורה לפיזיקה בבית הספר התיכון 'בית ירח'. שכשהגעתי ל'בית ירח', מספר דודו, לא למדו שם פיזיקה בכלל, וכשסיימתי שם בתום 15 שנות הוראה, 30 אחוז מהתלמידים למדו פיזיקה בחמש יחידות, והדבר שאני גאה בו במיוחד, הוא שמחציתם היו בנות. לאחר שסיים את לימודי הדוקטורט בגיל ארבעים (גיל מאוחר יחסית עבור איש מדע) החל לעבוד במכללת עמק הירדן ועם סיום לימודי הפוסט-דוקטורט (שהכשירו אותו בין השאר לשמש מרצה למדעים, תפקיד אותו הוא ממלא בהצלחה רבה ב'אורט בראודה' שבכרמיאל.

הקים ב-1993 מרכז ארצי להוראת אסטרונומיה ומדע, שנקרא "פרחי מדע" שפעל עד לפני כעשור. במקביל לעבודתו ב'פרחי מדע' ריכז פונדק את שילוב האינטרנט בהוראת המדעים במכללה. מאחר ושלוחת בר אילן לא ראתה לנגד עיניה את קידום המרצים כדבר מרכזי, התחלתי בפרוייקטים גדולים כמו הקמת בית הספר לאסטרונומיה, הקמת מצפה כוכבים, מחנות מדע וניידת אסטרונומית. עכשיו אנחנו בתהליך של הקמת מצפה רובוטי, באמצעותו אפשר יהיה לצלם תמונות מכל מקום שיש לו קשר מחשבי, וזה יפתח פתח לתלמידים לעשות עבודות חקר מאד מעניינות, וגם יחבר אותנו לרשת של מצפים רובוטים אחרים בעולם. אני לא המוסד היחיד בארץ שפעיל בתחום, אומד דודו. יש עוד מחלקות להוראת מדעים. הדגש שלי הוא טיפוח הוראת המדעים לכיוון של אינטרנט ויצירת יכולת לעקוב אחר תלמידים באופן אישי

פרופ' מן המניין - סוף

מזל טוב!
 למנחם פולק
 לאילנה פולק
 לנישואי הבן אלעד עם אמראל
 מזל טוב למשפחה!

ברכות ואיחולים
 למתן שימרון
 בת של שאול ז"ל ואסתר
 עם סיוט הלימודים וקבלת
 תואר הדוקטור לרפואה

לצנבל אמיתי-רז
 בת של בושניק ז"ל ורחל'ה
 עם סיוט הלימודים וקבלת
 תואר הדוקטור לרפואה

שמאשרת, מוגשת ההמלצה לועדת המינויים של המכללה וממנה למועצה להשכלה גבוהה, שצריכה לתת את הגושפנקה הסופית, ואז אתה זוכה לקבל את הדרגה.

ומה לגבי העתיד?

אני בן 68, המצב טוב, ואני מתכוון להמשיך בעשייה האקדמית ובמחקר, ככל שיתאפשר.

אבנרון

כוכבים בגינה / לאה נאור

אם זורעים כוכבים
 בתחילת האביב
 בדיוק בשעה הנכונה
 אז צומחים כוכבים
 מתוקים וטובים
 ופורחים לנו כל השנה.

כוכבים בגנה
 זה נפלא
 זה מוזר
 תקטפו, תטעמו,
 זה מתר?
 זה מתר.

אעשה לי זרים
 וצמידים זקרים,
 ושרשרת סביב צוארי,
 ואהיה הזמרת
 הכי מבריקה
 שהופיעה בכלל בשירים.
 על עצים ושיחים
 כוכבים וירחים
 שם פורחים אשכולות אשכולות.
 נהדר ללרק
 ואפשר לשחק,
 ומתר לפזר. למה לא?

כוכבים בגנה
 זה נפלא
 זה מוזר
 תקטפו, תטעמו,
 זה מתר?
 זה מתר.

החתולה שאימצה אותי שוב בהריון - עמליה

פנימה לדירתי מיד עם השמע סיבוב הידית, ואני מצליחה לצאת כאשר היא מתלפפת לי על הרגליים וכמעט גורמת לי ליפול. בימים האחרונים גיליתי שיש לה פצע, ונראה כאילו לוקה בַּגָּרְב, וזה מאוד לא מוצא-חן בעיני.

ולמרות שעשיתי "פֶּשֶׁע" גדול, ונתתי לה פעם אוכל ומים, אני לא רוצה אותה בפתח הבית שלי, לא רוצה שתתלפף לי על הרגלים ותמְעִיד אותי, ולא שתדביק חלילה את הכלבים שמגיעים יחד עם נכדוטיי וילדאי שכולם חובבי בע"ח ומגדלים כלבים. בקיצור: מי יעזור לי בסילוק החתולה המטרידנית?

עמליה דיין בת-ארי

מלא טוב
 אלוהי ורל אל
 אלוהי אלהי - יצאי
 אחות אצדן ורות
 אסתי ואיציק אל
 אלוהי הנכדה
 מלא טוב אשכחה!

בקיץ שעבר היה לנו, בבית של חן איתן ושלי בשכי הפרחים, בעיה עם חתולה אחת שהחליטה שנעים לה מאוד לישון במרפסת של חן בקומה העליונה, והיתה יורדת מדי פעם כדי לחפש לעצמה אוכל. חן וגם אני ריחמנו עליה קצת, כי נראתה מאוד צמאה ורעבה, והיתה גם בהריון. אחרי שהמליטה והגורים גדלו קצת, היתה יורדת עם שנים, ולפעמים שלושה גורים למטה ומחכה שאתן לה אוכל. לצערי, לא עמדתי בפני קסמם של הגורים ותחינותיה של אמם שהיתה כבר נראית שדופה מרוב הנקות. בסופו של דבר הגורים גדלו וחלקם לא נראו יותר, אולי גם נטרפו ע"י כלבים, ורק גור אחד, שחור ונחמד, נשאר עם אמו וככל שגדל נעשה אפילו חוצפן רציני.

החורף הגיע ואחריו האביב, ומתחת לחלוני שמעתי יללות וצריחות חתולים שנלחמו זה בזה על הנקבה המפויחת וחסרת החן "שלנו". והנה באחד הימים אני שמה-לב שחתולתנו שוב בהריון, וזה למרות שיצאה הוראה מטעם המועצה שלא להאכיל את החתולים כי יבואו אנשים מטעמה שיתפסו את החתולים כדי לקחת אותם לעיקור או סירוס. ובכל זאת החתולה המפויחת שלנו הצליחה לעבור את היום מבלי להתפס ע"י הרשויות, ולצערנו עכשיו כאמור היא שוב בהריון.

באחד הימים כאשר באה לביקור יעל בתי, שהיא חובבת חתולים מושבעת, היא כמעט בכתה כשאמרה שאיננה יכולה לראות כיצד החתולה מסתובבת בחום הזה צמאה, ומיד הוציאה צלוחית כדי למלא אותה מים לטובת המפויחת ההריונית. וזאת אחרי תקופה ארוכה מאוד שחדלתי לתת לה שיירים ואפילו מים, בתקווה שתסתלק ותתחיל לחפש לעצמה מישהו או משהו אחר בסביבה ותעזוב אותנו לנפשנו, מה גם שאילת הבת האמצעית שלי אלרגית נורא לחתולים. כעת הגעתי למצב, שאותה חתולה מפויחת עושה עלינו מצור וכל אימת שאני מבקשת לפתוח את הדלת החיצונית כדי לצאת סתם כך, אני חייבת להפחיד אותה כדי שתתרחק כמה סנטימטרים, ולא תזנק

מי ומה באשדות

תשי"ח (כיתת המדינה) שחניכיו נפגשו לא מכבר באשדות והעלו זכרונות מימים רחוקים, ורחוקים יותר, כולל תמונה קבוצתית עכשווית שפורסמה באותו עיתון. וכמיטב המסורת, נשתכח, בשוגג כמובן, שמה של אחת המצולמות- **הניה רובינס** (ברמן), הניצבת בין אמנון פס לצביקה מלמוד. אז עם הניה הסליחה.

יוסי להב כך מסתבר, הוא לא רק צופה אולטימטיבי במשחקי המונדיאל ואוהד שרוף של מכבי חיפה, הוא גם הבעלים של עץ מנגו פורה מסוג מאיה, שבימים אלה פירותיו מבשילים בהדרגה. ברגע שצבעם של הפירות הופך מירוק לצהוב-אדמדם, סימן הוא שהם ראויים למאכל, ואז קשה לאדם מן הישוב לעמוד מול הפיתוי. יוסי מבקש מחובבי המאיה, לא לקטוף את הפירות מן העץ, אלא לפנות אליו, והוא יענה ברצון לכל בקשה.

פינת הסלב- שרה'לה שרון מוזמנת תדיר להשתתף בתוכניות ריאליטי, ובסוף יולי צפויה לעלות בערוץ 13 סדרה בהשתתפותה, שצולמה בתאילנד ושידורה נדחה לרגל המונדיאל. שאלתי השבוע את שרה'לה מדוע

סוף בעמוד הבא

כמו בכל קיץ גם השנה מככבת קבוצת הכדורסל של אשדות איחוד בליגת הקיץ של עמק הירדן, ואף זכתה בשבת בניצחון בכורה על וותיקי עמק הירדן בתוצאה 57:50. קלעים בולטים באשדות- עילאי מידלר 18 נק', ניב אדם 15 נק'. קלעים בולטים בוותיקים- מיכה גודיס 10 נק', אוהד בכר 8 נק'.

במשחק נוסף ניצחה קבוצה מעורבת של צעירי עמק הירדן את קבוצת 'אלווה בר' בתוצאה 84:74. קלעים בולטים בצעירים: אוריין לונסקי 28, תום ביכמן 17, קלעים בולטים באלווה בר: עומר דניאלי 30, שגב 28

במחזור הבא ביום שבת, אשדות יעקב תשחק נגד צעירי העמק בשעה 17:00 והותיקים ישחקו נגד אלווה בר בשעה 19:00.

ונשאלת שאלה, מה קרה לקבוצות הקיבוצים של עמק הירדן ומדוע הן נעלמו מנוף הכדורסל האזורי???

(מסר רז גל)

כדרכה של מסורת העוברת מדור לדור, שוב מתקיימת לה קייטנת 'איליין' באשדות יעקב וכולנו עומדים בצידי הדרך ומצדיעים לנוער הנפלא שלנו. חמישה ימים של נתינה צרופה, של לחבק את אלה שגורלם לא שפר, ולהעניק להם רגעים של כיף בלתי נשכח. הנתינה היא המתנה הגדולה ביותר שיש לאדם. ותודה לצוות הניהולי המסור שדואג לכל תג ופרט: סמדר, אמנון וכל השאר.

ועוד מעשה חינוכי ויפה: קראנו בסקירתו של ראש המועצה, כי בשיתוף עם רשות הטבע והגנים קיימו 70 הורים וילדים מקיבוץ אשדות יעקב מבצע ניקיון של מי הירדן בהובלתה של **עפרה לוי** הבלתי נלאית. אומרים שעכשיו מי הנחל הרבה יותר נקיים.

ובמעבר חד: כדרכן של כתבות העוסקות בבני מחזור המתראים אחת לעשור כדי להעלות זכרונות מגיל הגן וצפונה, תועד בעלון האחרון מפגש כזה של ילידי דור

מי ומה - סוף

והנה דוגמה נוספת שתמחיש זאת: בסקירתנו המפורטת בעלון זה, משבח **גלעד גורן** את תיפעול בריכת השחיה, שמנוהלת באופן תקין ולשביעות רצון המתרחצים. משום מה, ובכל שנה, 'נשכח' פרט טכני שולי לכאורה, אך מהותי. הלחץ במתקן המים הקרים היחיד שמצוי בבריכה, אינו תקין בעליל, וכמות המים היוצאת ממנו כה קטנה, עד שמחייבת את הלקוחות, רובם ילדים קטנים, 'לבלוע' את צינורית היניקה כדי להרטיב מעט את הגרון. הנושא מוכר וידוע, ובכל שנה עולות תהיות וצצים הסברים, אך מענה של ממש אין. הפתרון, איך לא, הוא להביא בקבוק מים קרים מהבית. יידעתי את גלעד גורן בעניין זה שאמר שלא מוכר לו, והבטיח לבדוק.

אם 'המבנה' הזה שצולם השבוע **סמוך ל'מול גלעד'**, עדין עומד על תילו, סביר להניח שרצף רעידות האדמה שחשנו לאחרונה, לא היה רציני מספיק. בלי קשר לרעשים או לא, הגיע הזמן שמבנה זה (שנמצא בשטח השיפוט של אשדות מאוחד) שמזמן נס ליחו והתייתר מכל תוכן, יימחק מעל פני האדמה, ובא לאשדות גואל.

עלון 1515
עריכה ומי ומה – אבנר רון
שער ואיור – אירית גל
צילום עלון – אתי רון

אינה משתתפת למשל בתוכניות בישול, מה שעשה בעבר בהצלחה לא מבוטלת, אחיה יונתן. שרה, שהיא בשלנית לא רעה ובעיקר אופה מעולה, אומרת שסירבה לא רק לז'אנר של תוכניות הבישול, אלא גם להשרדות VIP, לאח הגדול VIP ולהיכל התהילה, מהטעם הפשוט שהיא עדיין עובדת. התוכנית היחידה שבה הסכימה להשתתף היא חויית תאילנד, מבלי לדעת מה הולך לקרות, ובכל זאת יצאה ממנה בשלום, ועם ספוילר בלעדי לעלון אשדות, 'שבתוכנית תקבל התנועה הקיבוצית את הכבוד הראוי בקריצה וחיוך'. אם במונדיאל עסקינן, מסתבר ששרה'לה ממש בעניינים. היה מונדיאל ענק היא מסכמת, צפיתי בכל המשחקים, ההמנונים, התלבושות של הקהל, הדמעות, השירים העידוד. כל כך אנושי. הפנים של העולם. והכל כמובן בהשראתו של יענקל'ה.

ובעוד שרה'לה בענייני מונדיאל ותלבושות, אחיה יונתן, שהוא מזכיר אשדות, מכריז מלחמה כנגד נמלי האש, אשר מסכנות לדבריו את האיזון הביולוגי ועקיצתן כואבת ומהוה מטרד. במדורו 'ניבים' שיצא לאור בסוף השבוע מדגיש יונתן באדום בוחק, "כי עקב תלונות תושבים רבים, הכרזנו מלחמה כוללת כנגד הפולש בעזרת חומר הקרוי גרנולר שיפוזר ביישוב". אנשים קצת נבהלו מנוסח הכרזת המלחמה של יונתן, הידוע כאיש מתון ופשרן, אבל הוא בשלו: צריך למגר את הפולש ללא תנאי.

תושב באחד המושבים בעוטף עזה העלה לפייסבוק בקשה דחופה לעזרה. הוא מתלונן כנגד חברו למושב, שהטווסים שגדלים בחצרו של השכן, צווחים מבוקר עד לילה, משבשים את שיגרת חייו ומפריעים את מנוחתו ומנוחת משפחתו. 'אני מעדיף את רעמי הפצ'מרים וקולות הנפץ', אומר השכן, על פני הצרחות הבלתי נסבלות של אותם טווסים מיוחמים. אז מה נגיד אנחנו, האשדותניקים, שעשרות בשנים חיה בתוכנו עדת טווסים חסרת מנוח, והנושא לא עלה למיטב ידיעתי, ולו פעם אחת, לדיון ציבורי. נראה שאנחנו חברה די סובלנית.